

Буйволи (*Bubalus bubalus*) — новий вид тварин у скотарстві України

І. Гончаренко, Н. Демидюк

igorgoncharenko2711@gmail.com

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна

Згідно з сучасною методологією оцінки різних видів тваринництва, реальна перспектива розвитку є в того виду худоби, для якої характерні: міцне здоров'я, довголітня тривалість продуктивного використання, стабільна плодючість, висока якість отриманої сировини, зокрема за вмістом жиру, білка, лактози, вітамінів, ензимів, мінеральних речовин в молоці, виготовлення з цієї сировини якісних продуктів харчування.

На сьогодні буйволи, з урахуванням вищеперерахованих вимог, виявились найперспективнішими для інтенсивного розширеного розвитку. Буйволи стійкі до піроплазмозу, анаплазмозу, туберкульозу, бруцельозу, копитної гнилі, захворювань статевих систем та інших поширених хвороб серед великої рогатої худоби. Загальна популяція буйволів у всіх країнах світу становить близько 182 млн. тварин, що вказує на достатній генетичний ресурс цього виду худоби щодо формування нових порід і типів буйволів. Річковий і болотний буйволи ефективно використовують очерет, осоку, кущову рослинність, споживають відходи переробної харчової та цукрової промисловості, пивоваріння тощо.

Буйволи мають високу плодючість: від 100 корів щорічно отримують 95 телят, відхід новонароджених становить 5–7%, отелення відбувається легко. М'ясна продуктивність буйволів розвинена достатньо добре: за показниками живої маси бугайців у віці 14–18 місяців (400–450 кг), забійним виходом туші (53–55%), якістю м'яса і знятих шкір (щільність та міцність на розрив, стійкість до стирання, впливу вологи), відгодовані тварини не поступаються спеціалізованим комбінованим та м'ясним породам (симентали, герефорди, лімузини та інші). Якщо врахувати, що м'ясна продукція отримана за умов пасовищного утримання і вживання тваринами очерету, осок, кущової рослинності та іншого грубоволокнистого корму, відходів цукрової промисловості, переробної та харчової промисловості, то цінність буйволів як виробників м'яса значно зростає.

Тривалі дослідження, проведені зооветеринарними та медичними установами, довели, що м'ясо буйвола після кулінарної обробки зберігає свої високі харчові та фізіологічні якості за кількістю макро- та мікроелементів, корисних м'язових волокон, типів гемоглобіну, повноцінних амінокислот, ензимів значно перевершує стандарти сучасних культурних м'ясних порід Європи та США.

Середня молочна продуктивність буйволиць невисока: 1500–2000 кг за першу лактацію з вмістом жиру — 7,5–11,5%, білка — 4–6%. В Італії є високопродуктивні стада буйволів Європейської середземноморської породи, надої яких сягають 5 тис. кг за 270 днів лактації з вмістом жиру до 10,5% і білка — до 5,5% в умовах промислових технологій. Буйволиці італійської, індійської, пакистанської, бразильської та кубинської селекції придатні до використання на великих фермах з промисловою технологією виробництва молока. Середня тривалість продуктивного життя буйволів перевищує 30 років, що забезпечує їх інтенсивне використання і в невеликих сімейних фермах. Висока плодючість буйволів забезпечує їхнє інтенсивне щорічне розширене відтворення на рівні 10–12%, зокрема за використання методу штучного осіменіння маточного поголів'я, а також трансплантації ембріонів.

В умовах України найпридатнішими для розведення буйволів є Херсонська, Одеська, Миколаївська, Івано-Франківська, Закарпатська, Волинська обл. та регіони з великою кількістю водоймищ та заболочених ділянок землі з грубою рослинністю.

Отже, буйволи за плодючістю, прижиттєвою молочною продуктивністю, якістю молока і м'яса значно перевершують сучасні комерційні породи великої рогатої худоби, тому використання їх у світовому масштабі, зокрема і в Україні, є обґрунтованим.